СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 276. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 29-го листопаду 1941. No. 276. Jersey City, N. J., Saturday, November 29, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СОВЕТИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ НА ФРОНТ

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Г. Стимсон заявив на пресовій конференції, що американські військові чинники дуже невдоволені з того відношення, яке примінює большевицька Москва до американських військових знавців в Росії. Він твердив, що большевики далі не допускають американських глядачів на фронт як рівнож не подають їм цього, що діється на боєвій лінії, хоч у тому самому часі одержують велику скількість американського воєнного матеріялу. Виявляючи ось так своє невдоволення, Стимсон заявив репортерам, що він не думає, щоб американці мали змогу добитися того, щоб їх большевики допустили на фронт.

ПРЕЗИДЕНТ СКАЗАВ ЯПОНСЬКИМ ДИПЛЬОМАТАМ „ОСТАННЄ СЛОВО"

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт та японські дипльомати, амбасадор Номура й спеціяльний висланник Сабуро Курусу, відбули ще одну довшу конференцію, а про що конферували, не важко догадатися, хоч до преси не подано жадних вісток. При ромові був присутній рівнож секретар стейту Кордел Гол. Мабуть президент заявив особисто японським представникам, на яких умовинах Америка може прийти до порозуміння з Японією.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО МЕКСИКА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт післав до затвердження сенату назначення нового американського амбасадора до Мексика, яким є Джордж С. Месерсмит. Він заступить Дж. Данельса, який зрезиґнував перед кількома днями. Дж. Месерсмит має 58 літ, є знаним з того, що визнається добре у відносинах країв Латинської Америки. Тепер є він амбасадором в Кубі. В 1933. р., коли Гітлер прийшов до влади, він був американським ґенеральним консулем в Берліні, а перед тим був членом американської дипльоматичної служби по інших краях Европи.

СТАЙНГАРДТ ВІДВІДАВ РУЗВЕЛТА

ВАШИНГТОН. — Лоренс А. Стайнгардт, американський амбасадор до СССР, який на днях вернув з Куйбишева, відвідав президента Рузвелта та зложив йому обширний звіт про положення в Росії. Про його звіт не подано ані одного слова до преси. Замітне те, що в тому самому часі, коли він складав звіт президентови, секретар війни Г. Стимсон висловив публично невдоволення з советського поведення з американськими військовими знавцями.

СЕНАТОР КЛАРК КРИТИКУЄ УРЯД ЗА ПОЛІТИКУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

ПЕТЕРСОН (Н. ДЖ.). — Сенатор Д. Ворт Кларк, демократ з Айдаго, промовляючи тут на вічу, влаштованім комітетом „Америка перша", заявив, що політика президента Рузвелта фактично заганяє Японію до війни зо Злученими Державами. Він також твердив, що політика уряду загнала Японію в обійми Гітлера й Мусолінія.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПРОТИ-СТРАЙКОВІ ЗАКОНОПРОЄКТИ

ВАШИНГТОН. — Два комітети палати послів, а саме судейський і комітет праці, відбули тайні наради в справі начеркнення проти-страйкових законів, не зважаючи на це, що з рядів організованого робітництва несуться гострі протести проти такого законодавства.

НАКС ПРО СВОЮ СТАТТЮ В СПРАВІ ФЛЬОТИ

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки, полк. Ф. Накс, заявив, що тих $400, які він одержав від журналу „Ліберті", за статтю про фльоту, він подарував допомоговому комітетови фльоти, а $500, себто решту гонорару, він дав одній цивільній особі, яка помагала йому в приготованню статті. Як відомо, на секретаря маринарки посипалися були гострі слова критики за те, що він, будучи на такому високому становищі, використовує його для матеріяльно-комерсійних цілей. Перед кількома тижнями закидали це саме Г. Гопкинсови, спеціяльному висланникови президента Рузвелта до Москви, який написав був статтю про Сталіна та продав її ріжним американським журналам.

ДАЛІ ПРО НІМЕЦЬКУ НЕБЕЗПЕКУ В АРГЕНТИНІ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Конгресовий комітет, що розсліджує не-арґентинську діяльність, знову заапелював до уряду в справі діяльности німецьких агентів в Арґентині. У донесенню подається, що німецька робітнича юнія стоїть у тісних звязках з німецькою амбасадою та що вона займається німецькою пропаґандою, зверненою проти країв Полудневої Америки.

ДОМАГАЮТЬСЯ СТВОРЕННЯ ЖИДІВСЬКОЇ АРМІЇ

НЮ ЙОРК. — Комітет для створення жидівської армії, випустив спеціяльну заяву, підписану визначними жидівськими і американськими особами, в якій домагається, щоб уряд Чорчила дозволив на створення окремої жидівської армії в Палестині. До неї, згідно з заявою, входилиб тільки палестинці та ці жидівські утікачі, що не мають де приміститися.

СПОДІЮТЬСЯ АКЦІЇ ПРОТИ ФІНЛЯНДІЇ

ВАШИНГТОН. — Достовірні жерела подають, що на днях Америка й Велика Британія поведуть спільну акцію проти Фінляндії, клясифікуючи її як члена держав „осі".

ПРОКОП КАЖЕ, ЩО ФІНЛЯНДІЯ БУДЕ ВОЮВАТИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ МОСКВОЮ

Відповідаючи секретареви війни Г. Стимсонови, який недавно закинув Фінляндії, що вона веде агресивну війну проти Росії, Гяльмар Прокоп, фінський представник у Вашингтоні, заявив, що Фінляндія веде оборонну війну й не перестане воювати, поки не забезпечить дальше існування своєї свободи й незалежности. Він говорив, що коли „деякі інші великі держави можуть задля стратеґічних причин окупувати землі, віддалені на тисячі миль", то тим більше право до того має Фінляндія, яка воює лиш у віддалі кількох миль від своїх границь. Далі Прокоп твердив, що ще від 1937. р. москалі приготовлялися до нападу на Фінляндію, а виконали його щойно в 1939. р. Навіть колиб Фінляндія не пішла була війною проти СССР, говорив Прокоп, то німці й так булиб напали на Мурманськ, бо вони мають морські й повітряні бази в північній Норвеґії. Це німці, говорив він, перетяли мурманський шлях в околицях Ленінграду, а не фінці.

Запитаний американськими журналістами про фінсько-німецькі відносини й про можливість сепаратного миру з большевиками, Прокоп відмовився давати будьякі вияснення на ці запити. Щодо приступлення Фінляндії до проти-комінтернського бльоку, то Фінляндія, говорив Прокоп, була все проти-комуністичною, тому все відкидала будьяке заграничне, головно московське, втручування в її внутрішнє життя.

ЗАКУПИЛИ ВЕЛИКІ ПАСАЖИРСЬКІ КОРАБЛІ ДЛЯ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ

З Вашингтону повідомляють, що департамент маринарки закупив для своїх потреб три великі пасажирські кораблі, а саме „Америку", „Мангетан" і „Вашингтон", які належать до найбільших люксусових американських пасажирських кораблів. Згадані кораблі дістали нові імена — „Америка" називається вже „Вест Пойнт", „Менгетан" — „Вейкфілд", а „Вашингтон" — „Монт Вернон" і пливуть вже під прапорами воєнної маринарки.

БРИТІЙЦІ ЗДОБУВАЮТЬ МАЛУ ПЕРЕВАГУ

Британські лібійські звідомлення говорять, що їхні війська опанували околицею Режеґ, де відбуваються далі страшні битви з повзами. Деякі відділи Тобрука перебились до головної британської армії. Але той контакт з військом в Тобруці ще не є сталий і треба ще буде звести тяжку боротьбу, щоб усунути ті частини держав „осі", що знаходяться між Тобруком і головною британською армією. Британські звідомлення говорять, що ті частини ґенерала Ромеля, що з його наказу пустились були в глибину Єгипту, є розбиті і розпорошені. Британці очищують від них єгипетську територію. Тим легкодушним вчинком, кажуть британські кола, ґен. Ромель міг поважно ослабити свої головні сили в Лібії. Щодо Бардії і Сіді Омар, кажуть британські кола, то вони далі залишаються в руках держав „осі", бо вони ще не були здобуті британцями.

ІТАЛІЙЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО УСПІХИ

Італійські звідомлення далі розписуються багато про свої успіхи в Лібії. Вони кажуть, що Сіді Омар вдалось їм знов вирвати з британських рук. Також кажуть, що число полонених, яких було вже пять тисяч, тепер значно збільшилось. В кількох випадках італійські частини окружили британців і стараються їх винищити. Зате неприхильне для себе звідомлення італійці приносять з Етіопії. Там впала їхня остання твердиня Ґондар і тепер ціла Етіопія знаходиться в руках британців. Італійські газети пишуть також про свій найновіший модель боєвого літака, який має мати дуже добрі боєві прикмети.

НІМЕЦЬКІ ВОЄННІ ЗВІДОМЛЕННЯ

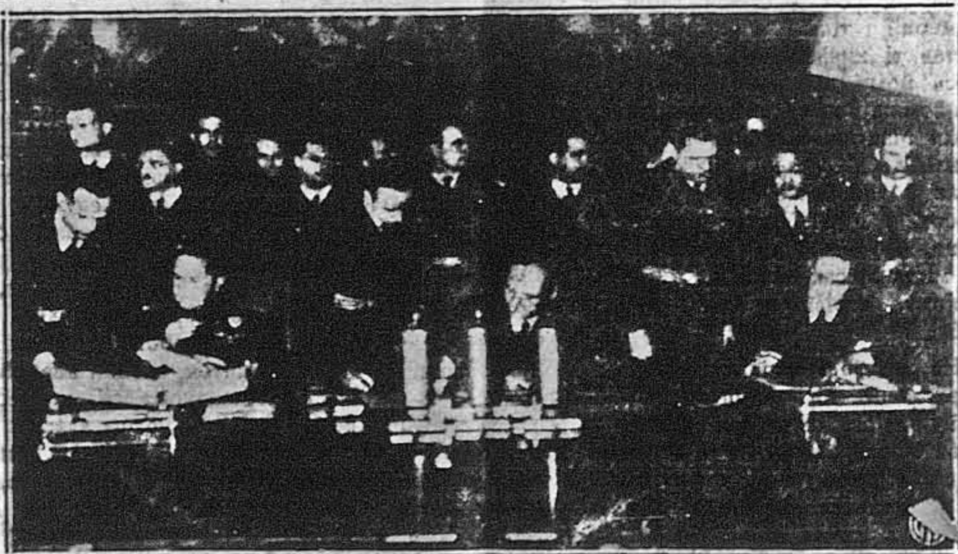
Німецькі звідомлення з лібійського фронту є досить зрівноважені і обережні. Вони справді далі говорять, що положення німецьких військ в Лібії значно поправилось, але припускають можливість, що британці будуть далі посуватись. Вони кажуть, що британці своєю офензивою в Лібії нічого не осягнуть, коли не здобудуть цілої Лібії і Триполісу. Зате на московськім фронті німці, як кажуть їхні звідомлення, поробили поважні успіхи. Німецькі війська далі окружають Москву зо сходу і вже заняли місто Скопін, та 14 сіл.

СОВЕТИ НАПРУЖУЮТЬ СИЛ, ЩОБ ВРЯТУВАТИ СТОЛИЦЮ

Советські власти признають, що положення дуже критичне, але відмовляються признати те положення за безвиглядне. Вони накликують військо і цивільне населення, щоб воно напружило щераз всіх своїх сил, щоб відвернути цей останній головний удар німецьких сил. Після того, кажуть советські кола, німецька офензива проти Советів зачне слабнути.

БОРОТЬБА В СЕРБІЇ

Німецькі воєнні кола говорять, що їм приходиться далі зводити справжню війну з сербськими повстанцями, які цілком оволоділи деякі гірські околиці. Щоб з ними остаточно розправитись німецький штаб висилає до Сербії нові війська.



ПОШИРЕНЕЙ АНТИ-КОМІНТЕРСЬКИЙ ПАКТ. — Конференція держав, звязаних з Німеччиною, в Берліні. Новий поширений пакт проти комінтерну власне підписують рівночасно: граф Чяно, італійський міністер заграничних справ; Рібентроп, націвський міністер заграничних справ; та японський амбасадор Ошіма. Представники інших „держав" стоять за ними. (Німецька світлина).

ВСЕСТОРОННЯ ДЕБАТА В АНГЛІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН. — В англійськім парляменті відбулась дебата, яка вказує, що в Англії, не звертаючи уваги на війну, далі панує свобода критики і свобода слова. Трьох послів з малої політичної партії, званої „Незалежною Партією Праці", виступило з гострою критикою на адресу британського уряду, а також Америки. Вони говорили, що британський уряд лицемірний і піддержує фактично фашизм, а не бореться за демократію. В той час, як Британія разом з Америкою проголошує високоцарні засади в Атлянтійськім Чартері, вона не хоче дати свобід тим народам, над якими сама панує. Відносно Америки, говорили ті посли, то вона має також чисто себелюбні інтереси на увазі і хоче життям британських вояків задержати для себе світові торговельні ринки. Ті посли накликали британський уряд, щоб розпочав широку акцію за те, аби опритомнити світ і привернути йому розсудок. Інші посли гостро відповідали на ті обвинувачення і говорили, що колиб котрий небудь з німецьких, чи італійських послів посмів анальоґічне сказати в Берліні, чи Римі, то за це відразу зазнав би смерти. В дебаті забирав слово і міністер Іден, та сказав, що Гітлер тепер взявся за скликання проти-комуністичної конференції тому, бо йому не вдалось так скоро побити Совети і він хоче европейські народи чим іншим зацікавити та їх переконати, що мир вони можуть знайти лише тоді, коли будуть співпрацювати з німецьким ладом. Після того, говорив Іден, Гітлер розпічне на широку скалю широку кампанію, щоб замиритись з Британією. Але Британія не зацікавлена в ніяких мирових пропозиціях, заявив Іден.

ВЕРБУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО МАТЕРІЯЛУ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд підготовляє законопроєкт, на основі якого будуть притягнені до ріжної воєнної служби всі ті чоловіки, що ще залишились поза тою службою, а також всі здорові молоді жінки. На основі цього законопроєкту притягненоб до воєнної служби два міліони англійських жінок. Ціла енергія британської нації мусить бути обернена на воєнну службу, говорить англійський уряд.

ЯПОНІЯ НА РОЗДОРІЖЖІ.

ТОКІЮ. — Ціла японська нація знаходиться в напруженому, але загадковому настрої. Деякі газети накликають до війни, інші накликають до шукання шляхів замирення. В певних поважних колах навіть твердять, що те замирення можливе і що вже в короткому часі Японія і Америка видадуть окремі офіційні заявив, в яких буде сказано, що оба краї покищо далі заховують на Далекому Сході мир. Після певного періоду, в якім обі нації малиб нагоду прийти до повної розваги, оба краї візьмуться за ґрунтовне вирішення спірних питань. Та це лиш слухи. Дійсні факти вказують, що Японія громадить військо на границі Тайлянду. А Америка заявила, що колиб Японія перейшла границю Тайлянду, це буде причиною до війни з нею. З Шангаю, з інтернаціональної полоси, американські власти відтягнули своїх кілька сот вояків, що робили там сторожну службу.

ГІТЛЕР ПЕРЕГОВОРЮЄ З ПРЕДСТАВНИКАМИ РІЖНИХ КРАЇВ

БЕРЛІН. — Адольф Гітлер в своїй премієрській палаті приймав поодинчо представників тих країв, що підписували в Берліні протикомуністичний пакт. Одні за другими йшли вони до його виставної канцелярії, в якій він з ними довше чи коротше говорив про ріжні політичні справи. Опісля він справив їм великий банкет.

ФРАНЦІЯ НА ПЕРЕДОДНІ ВАЖНОГО РІШЕННЯ.

ПАРИЖ. — Французька преса накликає уряд у Віші, щоб той остаточно рішився, куди має йти. Та преса говорить, що Німеччина вже виперла з Европи всіх дійсних і можливих ворогів і стала неоспорним паном Европи. Нема потреби зволікати далі зо співпрацею з нею. Невтральні знавці мають таке переконання, що тепер Франція таки дійсно стане на шлях співпраці з Німеччиною.

ЖИДІВ ПОЗБАВЛЕНО ПАРЛЯМЕНТАРНИХ ПОСАД.

ВІШІ. — Французький уряд на основі свойого принятого попередньо закону, позбавив тепер 12 французьких послів жидівського походження їхніх посольських мандатів. Серед позбавлених тих мандатів знаходиться відомий бувший французький премієр Леон Блюм і міністер внутрішних справ Мандель. Є серед них також більше бувших міністрів і бувших чільних французьких державних мужів.

ДОВГ СУПРОТИ АМЕРИКИ.

ЛОНДОН. — В часі парляментарної дебати міністер Іден заявив, що та поміч, яку дає нині Америка Англії, не накопичується для Англії в формі довгів. Опісля Іден дещо поправився і додав, що Англія зобовязалась віддати ті продукти, які тепер позичає, або випродукувати власні на місце тих, що будуть знищені.

ІТАЛІЙЦІ ВИПУСТЯТЬ АМЕРИКАНЦІВ.

РИМ. — Італійські власти заявляють, що вони випустять американських воєнних обсерваторів і журналістів, яких вони взяли в полон разом з британськими вояками на лібійськім фронті. Але заки вони це зроблять, то мусять добре ствердити їх ідентичність.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Загряниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

ДАТИ НАГОДУ ТЕЖ УКРАЇНЦЯМ

По останній світовій війні дано ріжним поневоленим народам нагоду стати самостійними і жити своїм власним державним життям. Та великому українському народови, теж поневоленому, такої змоги не дано, а його пориви до волі здавлено.

На протязі понад двох десятків літ світ мав нагоду приглянутись, як ті визволені народи користувались своєю волею і незалежністю. Не будемо тепер над тим ширше застановлятись. А тільки заявимо, що ми далекі від того, щоб відмовляти права на самостійне життя навіть тим, що ту волю по минулій світовій війні майже з ласки дістали і не вміли чи не хотіли нею розумно покористуватись. Навіть не думаємо карати втратою незалежности тих, що тяжко прогрішились супроти наших европейських братів по крови, що їх гнобили в варварський спосіб. Бо за лихі влади годі карати весь нарід. Ми тільки є за те, що всі ті народи, що тепер поневолені, а напагаються визволитись, поробили вже тепер заходи, щоб знову, теж і по тій війні, не взяло верх міжнародне крутійство, та щоб знову не торговано цілими народами, не спитавши їх думки, не рахувавшись з їх волею.

Коли застановляємось тепер над тим, як світові демократії будуть наставляти новий порядок в Европі й в світі, як виграють війну з Гітлєром, то не забуваймо, що ті демократії винні частинно тому, що вони виграли минулу війну, а програли мир. А та програ виявляється, між іншим, теж і в тому, що не признано відродженої української держави, що дано демократіями допомогу тим, що здавлювали насильно природні домагання десятків міліонів українського народу жити самостійним життям.

Ми певні цього, що те, що сталось з українським народом, було величезним промахом, зробленим світовими демократіями під напором московських і польських імперіялістично-шовіністичних чинників. Бож відібрано демократичне право користуватись проголошеними демократією принципами саме найдемократичнішому в Европі народови, себто українському народови. А прецінь, якби була вдержалась українська держава, то в ній цілком певно булиб краще пошановані та використані цінности демократії, бо український нарід демократичний уже зо своєї природи. Українська держава булаб скорше дійшла до порозуміння зо своїми сусідами, не маючи сама ніяких імперіялістичних замірів. А сусіди, будучи змушеними числитись з українським народом як державним і сильним, булиб перестали побренькувати шаблями і світити диктатурами, маючи під боком сусіда-демократа, що дає доказ, що можна жити і процвітати мирним шляхом, по демократичному. Ось тому не можна демократіям ще й тим разом робити ту саму помилку, а треба їм визнати Україну вільною. І то вже тепер.

В Память Лицарів Базару

(З НАГОДИ 20-ЛІТТЯ ГЕРОЇСЬКОЇ СМЕРТИ 359 УКРАЇНЦІВ У БАЗАРІ).

Місяць листопад глибоко записаний у памяти українського народу. І не тільки Перший Листопад! Є ще й інші величні події, що їх будуть завжди згадувати. Такою, хоч заразом і дуже трагічною, є та подія, що записують в українській історії під іменем „Лицарі Базару".

Не зважаючи на те, що від Базару минуло вже 20 років, та що за той час український нарід уже проляв море нової крови, а большевицькі кати вимордували голодом чи при помочі чрезвичайки нові міліони українських людей — Базар матиме надалі своє почесне й геройське місце. Бо смерть українських лицарів під Базаром у 1921. році — це цевого роду героїчне закінчення першої фази новітнього революційного зриву українського народу до визволення України.

До повстання піднялись тоді ті, що опинились у Польщі, в таборах інтернованих, як останки українських армій Української Народньої Республики, що опинилась під большевицько - московською владою, завдяки, між іншим, і тому, що Польща не додержала умови, заключеної з У. Н. Р., згл. з з Головним Отаманом Петлюрою і погодилась з Совєтами.

Підняли бій ті, що вже самі були вичерпані зо сил довгою боротьбою на полі битв, хворобами і злиднями. Та рішили, що краще згинути в новій боротьбі з наїзником ніж вмирати у неволі, в таборах, на чужій землі.

Ось так пропамятного 4. листопада 1921 року перейшов на українські землі під большевиками невеличкий повстанчий загін, що був під проводом ґенерала Юрія Тютюника. Це були юнаки без відповідного збройного виекwіпування, без харчів, а навіть без обуви... Пішли, як кажеться, відновити 22. Січень 1919 року.

Дня 17. листопада окружили большевицькі війська тих повстанців над річкою Звіздаль, біля Базару. Окружили їх, стріляючи зо всіх боків. Не було отже ніякого вигляду на перемогу. Треба було — здаватись.

Повстанці, як стверджено, боронились до самого останка, до останнього стрілна. І доперва, як уже не було ні стрільна, ні гранат, удалось червоним катам забрати в полон 359 живих осіб.

Але й ті, що ось так попали в полон, не хотіли йти на службу катови України, як це їм пропоновано. Тому навіки останутся в памяти слова одного з них, козака Щербака, що відповів на большевицькі предложення ось так:

„Я козак 6-тої Стрілецької Січової Дивізії, Щербак, від себе й козаків, що їх знаю, кажу вам: Ми бачимо, що нас жде й не боїмось смерти, але до вас служити не підемо. Ви нас побете, але знайте, що за нас помстить увесь український народ!"

Не важко догадатись, який був вислід з такої відповіди повстанців.

Дня 22. листопада 1921 р. стануло перед виконаною великою могилою 359 українських козаків - повстанців. Піднявся оклик: **„Вмираємо за волю нашого Народу!"**, а потім уже всі разом затягнули: **„Ще не вмерла Україна!"**. І співали так довго, поки большевицькі машинові кріси не скосили їхнього життя.

Ось так закінчився один момент в українській визвольній боротьбі новітньої доби, що записаний в українській історії як „Другий Зимовий Похід", в якому взяли участь три групи: Група Басарабська, Подільська і Волинська. Це той Похід, у якому ті невеликі частини дійшли майже до самого Києва, зводячи постійно бої з большевицькими військами. Мало хто виратувався з учасників того Походу, а решта загинули під Базаром. Загинули вони чесно й по геройськи у тій вірі, що їхня смерть не піде намарно, а буде помщена, що знайдуться знову нові борці й герої, що продовжатимуть боротьбу за визволення України так довго, поки українська земля не позбудеться наїзників та поки український нарід не стане в ній дійсним господарем.

І коли ніщо інше, то ось та кров, пролита українськими героями, ніколи не дозволить українському народови погодитись з якоюнебудь неволею. Тому не можливо навіть думати, щоб український нарід міг і тепер заперестати боротьбу за незалежність України, щоб міг погодитись з новими окупантами, з новим поділом українських земель і з новою неволею.

Виплекуймо Наші Здібности

Українсько - канадійський журналіст О. Івах в нашій газеті з 21. листопаду ц. р. помістив замітну статтю, в якій обговорює справу вроджених українських здібностей і запитує, чому ті здібности дають такий малий вислід у житті? Дослівно він каже:

„Коли чого бракує українському народови, то напевно не спосібности. Загально можна сказати, що українці талановиті. Загально беручи, українські учні й учениці відзначаються по школах. А хто з нас не бачив таких талановитих, що одночасно можуть і добре заспівати, і добре заграти на якім музичнім інструменті, і по мистецьки потанцювати на сцені, і по артистичному виконати свою ролю в представленні, і не злий вірш зложити, а навіть намалювати без науки по малярських школах нераз таке, що аж хочеться ахнути з подиву".

Але, говорить далі автор, ті здібні українські одиниці десь опісля заховаються в якусь закутину і по них та по їх спосібностях і слід загине. Явище тим сумніше, говорить він, що члени інших народностей, що не відзначались такими здібностями, поволі, але певно, видряпуються на верхи життя та тим собі й свому народови користь приносять.

Причиною цього, говорить п. О. Івах є наша дрібничкова завість, яка, замісць заохочувати здібну одиницю до дальшої праці над собою, ставить тій одиниці колоди під ноги. Як зараду цьому лихови він радить творити відповідні товариства, які займалисьб вишукуванням здібних одиниць і помаганням у їхній життєвій карієрі. Дослівно він каже:

„На жаль покищо нема в нас і таких товариств, щоб спеціяльно вишукували здібних і талановитих українських хлопців і дівчат та давали їм деяку заохоту, пригуку і допомогу, щоб вони могли вчитися по школах, розвивати свої здібности, та, як то кажуть, „вийти в люди". А саме таких товариств нам конечно потрібно".

Ця стаття заторкує одну з наших найважніших національних проблем і вже хочби з тих мотивів слідби далі застановлятись над висказаними в ній думками. Автор зовсім влучно підмітив, що на перешкоді життєвої карієри наших одиниць дуже часто стоїть наша дрібничкова завість. Також слушно замітив, що добре булоб для тих цілей створити окремі інституції та організації. В додатку до тих його думок ми хотілиб точніше висказати, яку саме працю повинні цього роду організації виконувати, щоб осягнути поставлену собі ціль.

Першусього зясуймо від чого залежить успіх? — Як нам відомо, людина здобуває в житті успіх з двох одноково важних причин: 1) вона має до того вроджені здібности і 2) має витривалість ті здібности удосконалити та виявити їх наверх. Це дві головні причини людського успіху: талант і мозольна праця. Буває нераз, що людина має менший талант, але має величезну терпеливість і видержливість. Буває навпаки, що має геніяльний талант, а менше видержливости. В обох названих комбінаціях дана людина дібється більшого чи меншого успіху. Зате не дібється успіху в таких комбінаціях: не має зовсім таланту, хоч має пильність і видержливість; має талант, але цілком не хоче над собою працювати.

В українській суспільности є багато таких одиниць, які мають вроджений талант, але не мають вродженої витривалости та пильности. Як довго щось легко їм приходить, себто трошка заспівати, трошка потанцювати, трошка заграти, чи щось намалювати, або написати якийсь вершик — так довго вони виявляють свої спосібности. Колиж справа переходить до тяжчих завдань — а це тяжчі завдання вивищують людину на шляху її карієри — диви, а та здібна одиниця десь заховалась у кут і пропала. На нашу думку брак отсеї витривалости є найважнішою причиною, що ці наші здібні одиниці пропадають.

Цьому треба зараджувати, хоч би таким способом, як це навів п. О. Івах. Але, зараджуючи, на першім місці треба брати під увагу брак видержливости, пильности і праці над собою. Організації, які малиб занятись тими талановитими одиницями, мусілиб це взяти під увагу і тих одиниць перш усього морально узброювати.

Аналізуючи отсей брак видержливости в праці прийдемо до переконання, що це є наша національна недостача. Сталість характеру, сильна воля, видержливість у раз вибраним шляху — це речі, які нам не дуже імпонують. Щобільше, ми дуже часто несвідомо ті речі викпінюємо зпоміж себе. Дуже часто тих одиниць, які видержливо вистоюють біля своїх думок, переконань і плянів, ми називаємо „впертюхами". Ми покпиваємо з них, а навіть знелюблюємо їх. Зате більше нам до душі такі одиниці, які улягають нашим арґументам, які на наші виводи вирікаються зо своїх переконань і розгублено потакують головою. Отсе „гарна душа", „гарне виховання", „інтелігентна людина". Бо, мовляв, вона далась нам переконати і визбулась своїх переконань; далась відтягнути від своїх намічених плянів.

Наведемо характеристику одного нашого земляка, що мав вроджені здібности і тих здібностей не змарнував, але їх використав. Ту характеристику подає канадійський місячник „Ню Ворлд", за місяць листопад, що виходить в Монтреалю, Канада. Той місячник пише:

„Виразний, щодо цілі, динамічний своєю особистістю і незрушний в своїй постанові йти тим шляхом, на який станула його нога, Антін Г. Глинка, одинокий український член парляменту і можливо одинокий українець в цілім світі, що може свобідно дискутувати проблеми свого народу на публичній арені, робить враження, що може приняти на себе обовязки з легкістю і докладністю".

Колиб хтось із наших життєписців пробував схарактеризувати п. Глинку, то дуже можливо, він зачинав би: „Гарна і ніжна людина в розмові і поведінці, хоч до рани прикладай. Нікого не вразить, зо всіма годиться. Всюди зєднує собі лише приятелів. Ворогів не має. Дуже вирозумілий. Загально люблений". Це ідеал, акий нам імпонує. Не гостра сталь, тільки мягка губка є символом нашої національної вдачі. И коли ми хочемо когось прихильно схарактеризувати, ми насильно приписуємо йому мягкі, губчані прикмети.

Гльорифікуймо твердість, сталість, витривалість, а не уступчивість, плаксивість, дешевий сентименталізм, а тоді менше буде невдах поміж нами. Ряди наших борців на ріжних життєвих ділянках побільшаться, а запічки й ріжні закутини, в які нині ховаються наші здібні одиниці, цілком опустіють. — Л.

Злучені Держави вели досі 27 воєн, почавши від Революції а скінчивши на світовій війні з 1914-18 р. Теперішна війна, з якою уже звязана, є 28 їхньою війною.

НА СЕЛІ

Повість

(3) М. ШКОЛИЧЕНКА

— А вільний час буває у тебе?

— А вжеж буває.

— Щож ти тоді робиш?

— Та, так — то це, то те!

— Тиб краще до мене заходив; я давав би тобі книжки читати, — читав би та освічувався.

— Я й сам думав про це, та не посмів...

— Собі шкоду робиш! Тиж знаєш, що я всім школярам книжки даю. Коли книжки цікавлять тебе, то добувати їх і учитись по їх треба сміливо, а не з нишка! Ти хлопець здатний і коли не марнуватимеш часу, а читатимеш книжки, то вони тобі віддячать згодом, сам побачиш!

Учитель купив вязку бубликів і пішов, а Максим дивився на ним у слід і думав. Учителеві слова розжеврили в йому притихлу на час охоту до науки і його груди наповнились бажанням учитись, учитись, учитись...

Максим почав учащати до вчителя, брав у його ріжні книжки і вчився. В розмовах з учителем Мисак докладніше розповів йому про своє життя, а той довідавшись, що Максим був годованцем Марусі Степової, пояснив і йому докладніше, хто була його названа мати. Маруся Степова була артистка і не сходила зо сцени іноді з двацять років. Учитель додавав, що вона була першорядною артисткою; він також чув колись, що коли вона була в Полтаві і верталася з театру до свого готелю, то знайшла в снігу хлопця, видимо його, Максима. Ніяких більше подробиць не відав і учитель, а через те всі Мисакові знання про „маму" на цьому тільки й обмежувались.

Два роки вчащав Мисак до вчителя і брав у його книжки; колиж учителя перевели в якесь інше місто, то Максим знову цілком віддався своїй комерції і тільки в рядн-годи читав ті книжки, які траплялось йому добувати у своїх знайомих. Так велося доти, аж поки Максима забрали в москалі (до війська) і зареєстрували в той полк, що був на постої у Києві. Після невеликого, брудненького повітового міста Мисак опинився в великому, чарівному місті — Києві.

Не подобався йому зразу бурхливий та клопотливий Київ, але згодом те саме бурхливе життя закрутило й його в своїх каламутних хвилях і вирвало вже більше до тих людей, з якими жив і ріс він доси.

Оговтавшись з салдатчиною та розміркувавши в казармі про своє одиноке життя, Мисак поклав собі зробитись чиновником і взявся знову до книжки. Самовчення йшло у його не погано і під кінець військової служби він здобув собі титул „кандидата на класний чин". Право це зараз же дало йому спромогу перемінити салдацьку шинелю на чиновницьку і засісти в полковій канцелярії діловодом.

Потяглися роки за роками і коли Максим Мисак здобув собі чина „надворного совітника", то сидів уже чимало років не в полковій канцелярії, а в „інтендантстві".

Чин надворного совітника дали Максимовомві саме тоді, коли пішов йому 48-мий рік життя. Мисак спокійно зустрів і свого чина і 48. роковини свого віку. Чини не цікавили його ніколи, а 48-літній вік не лякав і не турбував його. У Мисака не було ні жінки, ні дітей, турбуватись не було про кого, а економічно бережливе життя давно вже заспокоїло його матеріяльні турботи і старість та кінець віку не лякали його ні злиднями, ні жебрацтвом. Великих капіталів та маєтків у його не було, та про те він почував себе цілком забезпеченим і по свойому щасливим.

Ще служивши в полку „рядовим" і ламаючи свою голову над тим, як прожити на ті 45 копійок, що видавали йому через кожних два місяці, він намалював собі в думках ідеальний плян будучого свого життя і дав на віки нерушиме слово, що виконає той плян, здійснить, зреалізує його хоч би там що! І постанові своїй він не зрадив. Ставши чиновником він з першого року своєї нової служби розмежував та урівноважив свої приходи з розходами і що мізки енергічно дбав, щоб з 25 карбованців, які получав, 24 карбованці йшли на прожиток, а один карбованець до ощадної каси, що переховувалась в його власній шуфляді. Як зрахував Мисак, так справді і виконував. Колиж платня йому де далі збільшалася та виростала, багатшала разом з тим і ощадна каса. „Награди" та „пособія", що видавалися йому по два рази на рік, ділив він на половину і тим чином через перші два роки чиновницької служби мав уже 100 карб. і поклав їх у банк.

Скупим він не був ніколи, та ніхто й не вважав його за скупого, бо завжди бачили його всі знайомі і товариші чистим і чепурним. Кватиру мав невеличку, але теж обставлену по людському, з надзвичайним порядком і чистотою. Знали Мисакові товариші і знайомі й те, що в карти він не грав, по ресторанах не ходив, на „звозчиках" не їздив, золотих годинників та інших цінних річей не купував, алеж відомий був усім і той факт, що Мисак ніколи і ні в кого ні разу не позичав не тільки якогось там карбованця, а навіть копійки, за те й сам нікому не позичав грошей, та, правду кажучи, ніхто й не звертався до його за позичками, бо нікому й на думку не спадало, щоб у Максима були зайві гроші. Для всіх досить було знати, що в його не було довгів і злиднів, щоб уже запевне думати, що за позичкою до його і вдаватись нічого. Тай хтоб окрім Мисака зумів відкладати що небудь з такого мізерного жалування, живучи так само, як жив він, носячи чисту одежину, білизну і взагалі маючи все те, що мав Максим Мисак? А в Мисака у всьому такий був вигляд, що треба було тільки дивуватись, як умудрявся він робити все те на такі невеличкі гроші, і йому справді дивувались, а думати ще про якісь там грошові запаси — ніхто і в голові не покладав, та навіть і не вірилиб, колиб хто й наважився покладати.

(Дальше буде).

Усі інтролігатори в середніх віках в Европі були черцями і це звання вважано святою професією.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПРО КОМАХИ.

Читаю в американських часописах оголошення нової книжки. 304 сторін друку. Ціна 3 доляри. Вся книжка про... комашню.

Про комашню, яку Фред Е. Луц найшов на свойому городі. 167 родів мурашок. 250 родів ріжних хрущів. 250 родів мух і гнид. 500 родів молів і мотилів.

Нiщо й казати, що накладня Потнема, що видала книжку, вложила в неї поважну суму гроша, очевидно надіючися на ній заробити. Це іншими словами, надія на те, що найдеться багато охочих прочитати цю книжку про комахи.

Чи не замітно це, коли інколи інші люди не дуже то беруться читати книжки й про людей, і про народи. Навіть про свій власний народ.

КОМАХА И ЛЮДИНА.

Зрештою і книжкою про комахи нема що погорджати. Хоча комаха менше значить, ніж людина, все таки з цього ще не виходить, що книжка про комахи варта менше, ніж книжка про людей.

Як добре намальований образ капусти може більше вартувати, ніж зле намальований образ короля, так і зле написана книжка про людей може менше заслугувати на читання, ніж добре написана книжка про мухи.

З нерозуміння цеї досить простої правди виходить таке, що люди, які повинніб писати про мухи, пробують писати про людей. Якби писали про мух, може би з того щось гідного вийшло; як вони не знаються на людях, з їх писання виходить таке, яке вийшло би, якби люди, що про комашню не знають, писали про комах.

КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК.

В Американському Музеї Природних Наук у Ню Йорку відкрито „ярмарок книжок".

З огляду на приміщення „ярмарку", виставлено тільки... книжки про природничі науки.

Та „ярмарок" ілюструє всі царини природи. Як говорено на його відкритті, має він демонструвати відношення між книжками й науковим поступом.

І ЗНОВУ КОМАХА.

Для розголошення цеї вистави вжили ілюстрації цвіркуна на печі.

За оголошення є видно думка, що цвіркання цвіркуна розбудить гарні почування чи спомини. Може навіть піддасть думку, що читати книжки таки приємно, як слухати цвіркуна.

Та чи не помилилися розголошувачі? Адже людині, що хоче чим скорше заснути, цвіркун може не давати заснути. Хазайка якась могла завзятися його прогнати, — безутішно.

УЛЮБЛЕНІ.

Появилася книжка „Улюблені приписи славних музиків".

Подані в ній приписи, як приладжувати страви, що їх люблять: Гелен Джепсон, Джан Чарлз Томас, Ґрейс Мур і інші великі музики, співаки й композитори.

Чомуж би не писати й про те книжки, як лише читач не подумає собі, що поїдаючи макаран, приладжений на спосіб Джана Чарлса Томаса, читач від того стане співати так, як Джан Чарлс Томас.

Декому можливо навчитися співати, як Джан Чарлс Томас, і то навіть не ївши його макарану, але більшости з нас неможливо навчитися так співати, навіть ївши той макаран.

Д-р Кость Левицький.

ЗІ СПОМИНІВ ПРО „ПРОСВІТУ"

Наше Товариство „Просвіта" у Львові належить до моїх найдавніших споминів з того часу, коли я в хлопячім віці почав розвалковувати соціяльно-національні обставини мого життя. Що там за границею живе великий український нарід і що там є Україна — це я відчував. Я розумів також, що тут живе нарід, котрий називається „руський", до котрого я належу, та що цей нарід є частиною українського народу. Але яке життєве змагання є тут в нашім народі та хто цим інтересується, щоби він не загибав, а підносився; де його напрямні і куди вони йдуть, — от цього я дізнався вперше з вістей про діяльність нашої „Просвіти" у Львові та з її видавництв.

„Просвіта" була для мене через те першою народньою установою, котру я блище пізнав і зрозумів її як підставову установу для життя нашого народу.

З початком сімдесятих років минулого століття, коли я ходив до ґімназії в Станиславові, пропаґували „Просвіту" в Станиславівщині: професор ґімназійний Евґен Желіховський, адвокатський кандидат Мелітон Бучинський, студент фільософії Леонід Заклинський і його брат Роман Заклинський. Через цих людей дійшли до мене і тогочасної молоді в Станиславові перші видавництва „Просвіти" та перші вісти про значіння просвітної діяльности між нашим народом. Ми збиралися в означенім часі в домі Заклинських при пл. Галицькій в Станиславові. Були це сходини довірочні (молодої України). Там допускали тільки певних (характерних) людей, щоби не зрадити нашої орґанізації перед властями.

Звідси одержав я перші книжочки „Просвіти": „Зоря", „Що нас ґубить, а щи нам помочи може", „Мотиль", читанка „для руского народу", „Перекотиполе", оповідання „для руского народу" та інші. На окладинці тих книжочок була видрукована відозва від виділу товариства „Просвіта", в котрій між иншим ось таке було написане: „Нехай всякий чоловік, що бажає долі нашому народови, сполучає сили свої враз з нами і нам допомагає ширити замилуванє до науки на всіх просторах нашого краю. Нехай всякий, хто може, жертвує для народу і свою лепту, а товариство доложить певно всіх сил і трудів, роби многими, як найдешевшими популярними видавництвами подати одповідний корм духовий для требуючого народу. Чей натілько патріотизму здобудеся кожде праве серце руске, щоб для народу, темного і бідного, не пожаліло невеличкого датку. Се гріш жебрачий в користь руского народу!".

Коли я оце таку відозву перечитав раз і другий та продумав її зміст і значіння, то в моїй молодечій душі станув живий образ нашого народу: темного і бідного, котрому ми розумніші і заможніші даємо по силах свою лепту, щоби його „требуючого" накормити, аби він став до життя і сили. Я зажурився цим сумним образом, що наш нарід такий темний і бідний, та що так мало людей приступає до тої „Просвіти", а вона прецінь піднимає так високо благородне діло.

А всеж найсильніше враження викликала в мене промова о. Йосифа Заячківського, виголошена на першім загальнім зборі Товариства „Просвіта", в дні 8. грудня 1868 р., — в котрій сказав він між іншим: „Ділайтеж нині щиро, кождий в своїм заводі! Бідна Русь мати, бідні й ви сини її. Праця се ваш капітал, з котрого маєте сплатити найсвятіший довг народови. Таж ви знаєте, і нарід свідом того, що ваша нинішна наука оплачується по найбільшій части тим мізерним грошем, на котрий нарід кервавo працює"...

І у тім сердечнім почуванні я заприсягнув собі в моїй душі молодечій, що я дам свою лепту нашому народови та ще й інших приєднаю до цього діла, бо воно таке гарне і важне, що всі добрі люди повинні до нього приступати.

З цею постановою приступив я до роботи і коли приїздив на свята або ферії до моїх родичів на село, то привозив зі собою книжочки „Просвіти", куплені за ощаджені мною крейцарі, і ті книжочки читав людям в домі моїм родичів, пояснював прочитане та відтак роздавав книжочки цікавіщим, щоб їх читали на селі і заохочували до просвіти. Ті сходини і розмови прибільшували все нових учасників, так що я мусів привозити домів щораз більше книжочок з „Просвіти", аби заспокоїти домагання селян, котрі бажали почути і побачити за кождим разом щось нового з видавництв товариства „Просвіта". Відтак не вистарчали вже самі видання „Просвіти" і треба було відшукувати також інші видання для популярної лектури. За письменними зачали до мене заходити й неписьменні люди, щоби послухати дещо з „Просвіти" та радо набувати книжочки, щоби їм дома письменні читали. А при тій просвітній праці треба було відповідати на поставлені запити і пояснювати піднесені питання, якими нарід цікавився.

Мені овторилися очи і я побачив, що хто не перейшов такої школи життя з народом, той не знає душі нашого народу, його не пізнав і не розуміє.

З досвіду таких живих курсів просвітних дійшов я до переконання, що самі книжки не можуть зробити цего всего, чого потребує просвіта народу, та що до дійсного просвічення народних мас конче потрібні осередки для товариських сходин і живе слово. Тому опісля в р. 1881. поробив я заходи до заложення товариства читальні в містечку Нижневі, де були мої родичі, — щоби там діло „Просвіти" ішло вже прилюдно і ширшим руслом вперед. Там найшов спромогу до ділання мій батько і його сотрудник; за ними пішов народний учитель та поважні громадяни, а я почувався щасливим, що всеж щось зробилося.

Це був мій перший етап, за котрим незабаром пішов другий, бо в році 1884. видало Товариство „Просвіта", написану мною книжку п. з. „Про закон о товариствах і право збору" (під псевдонімом Кость Антонович). У вступі цеї книжки написав я ось таке: „Товариства наші видають народні книжочки та правотарі, але сама ще книжка і мертві її букви не воскресять мертвих та не отворять очей невидющих. Книжка сама не переведе освіти, бо до цего треба ще й живого слова, треба проповідників того слова!... Треба нам доконче основи просвітної, треба нам читалень по всіх селах нашої Галичини, по всіх містечках та містах"...

Тоді засновувались у нас в краю читальні, як самостійні товариства, н е з орґанізовані при „Просвіті".

В році 1890. піднимається у нас в краю новий клич, щоби „Просвіта" займалася не тільки освітою народу, але й також економічним його піднесенням. Цей клич економічний горячо обстоювала наша студентська молодь та її іменем предложив був студент фільософії Олександер Колесса проєкт нового статуту „Просвіти". п. н. „Статут товариства спілок рільничих", що був перекладом статуту знаного товариства „Кулек рольнічих". Та цей проєкт у тій формі — не надавався до приняття. Тому Головний Виділ Товариства „Просвіта" з припоручення загальних зборів, що відбулися в році 1890. в Коломиї, передав анкеті уклад нового статуту товариства і отся анкета вибрала мене референтом цеї справи. Тоді я використав нагоду, щоби читальні зорганізувати при Т-ві „Просвіта".

Анкета приняла мій проєкт нового статуту „Просвіти", в котрім побіч просвітної діяльности поставив я за ціль товариства також „піднесення добробиту руского народу". Та в тім проєкті статуту поклав я в основу дальшої праці „Просвіти": самоуправні „Читальні Просвіти", зорганізовані в товаристві „Просвіта" і як його органи на місцях пршого ступня. Читальням „Просвіти" признано широкі права, щоби вони були не тільки читальнями, устроювали відчити, вечерниці і представлення театральні, але щоби могли мати й свою крамницю і касу позичкову і касу ощадности, та могли вводити рільничо-господарські спілки, спілки промислові, шпіхлірі збіжеві та інше. Цей новий статут „Просвіти" вложив також нові обовязки на філії товариства, що мали старатися про закладання читалень „Просвіти", вести нагляд над ними і помагати їм в дальшім успішнім розвитку.

Проєкт нового статуту „Просвіти", виготовано мною, — приняв надзвичайний загальний збір Товариства „Просвіта" у Львові в дні 25. березня 1891 р., а Намісництво у Львові приняло його до відома рескриптом з 18. серпня 1891, ч. 59,616.

Для переведення в життя нового статуту видало товариство „Просвіта" отсі книжочки мною написані: „Що має робити „Просвіта" на основі нового статута", (Львів, 1892); „Про шпіхлірі і крамниці", (Львів, 1893) і „Про сільські каси позичкові і щадниці", (Львів, 1894).

Так переступив я третий етап моеї роботи організаційної в „Просвіті", — що не мала на меті розвалювати і нищити придбання старших, а поширювати і поліпшувати їх добрі почини. І я раджу молодому поколінню, щоб воно так само поступало.



ВТІКАЧКИ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.—До Америки приїхали цими днями з Англії: 9-літня Молі Ан Карпентер та відома англійська акторка Памела Стендиш.

УКРІПЛЕННЯ ҐІБРАЛЬТАРУ.

Британійська твердиня Ґібральтару нині далеко сильніша, ніж була рік тому. День і ніч працюють в ній тисячі робітників, які виверчують внутрі скали ріжні тунелі, касарні, шпиталі, склади і т. п. А інші робітники працюють над тим, щоб її якслід узброїти модерною зброєю. Велику вагу брітійці присвятили укріпленні тої твердині з боку еспанського суходолу. Там побудовано такі страшні перегороди, що годі собі уявити, щоб які небудь воєнні машини могли туди пересунутись. Від моря є величезні пристані для кораблів, а також для морських літаків. Одиноким недостатком цеї пристані є це, що не має належної площі для земних літаків. Внутрі цеї твердині вишколена залога може вдержуватись літами.

Каліфорнія виплекує найбільше кантальопів з усіх стейтів Злучених Держав.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ



По короткій недузі помер в четвер рано, 27. листопаду 1941. в шпитали в Gloversville, N. Y., на удар серця член від. 79. У. Н. Союзу в Бродалбин, Ню Йорк,

ВАСИЛЬ ДАНИЛЮК.

Похорон відбудеться в неділю, 30. листопаду, із церкви св. Василія зараз по Сл. Божій. Громада відпровадить свойого бувшого громадянина на вічний супочинок на український цвинтар.

Покійний полишив у смутку жену Анну і дорослі вже діти: Володимира, Лукіяна, Петра і замужну дочку Теклю.

Походив зі Західньої України, села Голодьки, пов. Збараж.

Вічна Йому память!

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Ленкестер, Н. Й. — Відділ 87 У. Н. Союзу закупив два примірники „Історії України" М. Грушевського і призначив одну для публичної міської бібліотеки, а другу для Ленкестер Гай Скул Лайбрері.

Перт Амбой, Н. Дж. — Братство св. о. Николая, від. 104 У. Н. Союзу, закупило книжку Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України" і два примірники „Історії України" М. Грушевського, з яких один призначило для Ротґерс Каледж Лайбрері в Ню Бронсвик, Н. Дж.

Ізлен, Па. — Відділ 400 У. Н. Союзу закупив і призначив один примірник „Історії України" по англійськи для „Вокейшенел Скул" в Елдерс Рідж, Па.

Торговельні рути в Малій Азії, що лучили схід зо заходом коло 2000 літ перед Христом були першими відомими гостинцями.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЙОНҐСТАВН, О.

Листопадове Свято.

В неділю, 16 листопаду ц. р. відбулось у нас Листопадове Свято. Те свято уладили Злучені Організації, які гуртуються при українській гр.-кат. церкві пресв. Тройці в Йонґстави, О. В неділю по Службі Божій наш парох о. Петро Понятишин відправив за померлих героїв і мучеників, що згинули за Україну, панахиду. Також виголосив по панахиді відповідну до хвилі зворушливу проповідь. Підчас панахиди співав хор „Боян" під управою п. А. Когута.

По полудни цього дня почався в нашій церковній гали концерт. Свято відкрив короткою промовою п. Іван Павловський і в ній підкреслив велич тої посвяти і незрівняної жертви, що її принесли ті герої, що полягли у бою за волю України 23 роки тому. По тій короткій проповіди п. Павловський переняв провід над святом.

Програма концерту складалась з трьох частин: Першу частину виконав хор „Боян", другу частину молодечий хор Рідної Школи, що теж є під проводом учителя А. Когута, третю знов виконав хор „Боян". В першій точці, як розкрилась куртина, приявні побачили на сцені дуже гарно уставлений і одягнений в найновіші народні строї хор „Боян". Вже сам вид хору так подобався приявній публиці, що вона нагородила його оплесками. Хор наперед відспівав „Май контрі" і „Тебе земле моя", а опісля виконав цілий ряд інших пісень.

Деклямацію поеми „Листопад" виконала панна Стефанія Яворська і за добре виконання дістала оплески. В другій частині програми знов уся молодь появилась в українських строях. В першій пісни виступила молоденька солістка, панна Г. Дорко, яка відспівала дві пісни, за які дістала великі оплески. Далі виступив молодечий хор і відспівав пять пісень, по чім виконав деклямацію Роман Стахура. Молоденька солістка Оля Васько відспівала дві пісні і ними так захопила публику, що та викликала її кілька разів на сцену і змушувала співати наддатки.

Предсідник Свята п. І. Павловський закликав приявних до збірки на тих, що стали калiками за краще завтра, за свою власну державу. Збіркою занялись: пані Кремінь, П. Ліщак, пані Дубас і Доровський. Тут наступила десять-мінутова павза, після якої предсідник попросив на сцену місцевого о. пароха П. Понятишина, що виголосив святочний реферат. В рефераті бесідник сказав, що Україна довгими віками стогнала в ярмі і аж в 1918 р. українці стали свобідними. Але не на довго. Бо прийшов ворог сильніший від нас і знов підбив нас під своє ярмо. Але бажання волі в серцях міліонів українців він не вирвав. Навпаки, чим більше нас давлять вороги, тим більше заввзяття він викликує в нас до того, щоб скинути те ярмо і збудувати свою власну самостійну державу. І треба нам усім далі працювати, щоб осягнути цей національний ідеал, щоб ми могли на рідних землях вільно заспівати „Вже воскресла Україна". Присутні нагородили промову рясними оплесками.

В третій частині хор „Боян" відспівав чотири пісни. По них слідувала деклямація „Перший Листопад", виконана А. Смеречанською. Кінцеве слово сказав І. Павловський і подякував всім учасникам програми за труд, зокрема о. Понятишинови і диригентови А. Когутови, а приявним за участь. Також накликав нашу молодь, щоб плекала культурні цінности, які зо собою привезли до Америки їхні родичі. На кінець всі разом, хористи і публика відспівали український національний гимн.

Жертви зложили по $1: о. П. Понятишин, Войтович, Крушельницький, Когут, Н. Яростовський, М. Яростовська, Дубінінський, Періг, Павловський, Доровський; по 50 ц.: Литвин, Тарновська, Винник, Набережна, Ліщак, Маркевич, Кравець, Васильчишин, Кучманич, Натишак, Дубас; по 25 ц.: Кремінь, Мамрич, Волянський, Дідівський, Терлецький, Ниновський, Мисливий, Васько, Павлик, Ґрамарецька, Сухар, М. Литвин, Сокіл, Щибеляк, Мельник, Н. Набережний, М. Васько, Рапава, Мирдеч, Ю. Петрик, М. Нестор, В. Дубас. Разом було збірки $26.06. З кокардок прийшло $26.37. Разом приходу $52.43. Розходу є $17.66. На руках комітету осталося $34.77. З того уділено на Червоний Хрест $5, закупили шість книжок „Історія України" за ціну $24. Залишилось в комітеті $5.77.

Комітет Злучених Орґанізацій в Йонґставн, О.

АРАБИ СЛІДКУЮТЬ ЗА ВІЙНОЮ В ЛІБІЇ.

Араби пильно слідкують за розвоєм війни в Лібії. Вони дотепер мали таке переконання, що німецька армія є непереможна. Навіть кампанія в Советах не захитала в арабів цеї віри. Остаточно розправа між воюючими потугами наступить не на европейськім суходолі, тільки на Близькім Сході, думають арабські кола.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 453. До зброї!



Для дикої дівчини цей поєдинок був так само цікавим, як для цивілізованих людей є кулачна боротьба.



Її симпатії були по боці Вилієна, а то тому, що він своїми підступними словами її переконав, начеб він її ряту вав з неволі.



В міжчасі Тарзан, маючи свої власні секретні цілі на увазі, далі нишком посувався за моряками в турбанах, аж під саму столицю.



Нагло сторожа міста завважила тих моряків і почала з цілої сили викрикувати: „Адаки, адаки, чимскорше всі до зброї!"